

Date: 27th October-2024

ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТИНИНГ НАЗАРИЙ ЖИҲАТЛАРИ ВА УНИНГ
ХУДУД ИҚТИСОДИЁТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДАГИ АҲАМИЯТИ

Ажамилова Нигора Асаметдиновна

Кадрлар малакасини ошириш ва статистик тадқиқотлар институти
тайанч докторанти

E-mail: ajamilova.nigora@gmail.com

Тадбиркорлик фаолияти ҳозирги кунда иқтисодий тараққиётни таъминлашнинг асосий омилларидан бири ҳисобланади. Унинг назарий жиҳатлари ва ҳудуд иқтисодиётини ривожлантиришдаги аҳамияти ўта катта. Тадбиркорлик фаолияти, ўзига хос хусусиятлари, кўникмалар ва кўп томонлама процессларни ўз ичига олган жараён бўлиб, ҳар бир ҳудуднинг иқтисодий ривожи учун муҳим омилдир.

Тадбиркорлик – бу янги маҳсулотлар, хизматлар ёки инновацион ғоялар орқали бозор талабларига жавоб беришга қаратилган фаолиятдир. Тадбиркорлар бозорда ўз соҳаларида муаммоларни аниқлаш, уларни ҳал қилиш учун янги ишлаб чиқариш усулларини, технологияларини, маркетинг стратегияларини жорий қилиш билан шуғулланадилар. Бу фаолият назарий жиҳатдан қатор асосий принципларга асосланган:

- **Инновация** – янги ғоялар, товарлар ва хизматлар яратиш.
- **Ризик қабул қилиш** – тадбиркорлар фаолиятида ҳар доим муайян даражада хавф ва ризиклар бўлади.
- **Рынок фойдаси** – товар ёки хизматлар бозор талабларига жавоб бериши ва фойда олиш имконини яратиши лозим.
- **Мустақиллик ва эркинлик** – тадбиркорлар ўз фаолиятида мустақил қарорлар қабул қилиш ҳуқуқига эгадир.

Тадбиркорлик фаолиятининг ҳудуд иқтисодиётига таъсири

Тадбиркорлик фаолиятининг ҳудуд иқтисодиётини ривожлантиришдаги аҳамияти қуйидаги йўналишларда намоён бўлади:

1. **Иш ўринлари яратиш** – тадбиркорлар янги корхоналар ва ишлаб чиқаришлар ташкил қилиш орқали ишсизликни камайитиришга ёрдам берадилар. Бу, ўз навбатида, аҳолининг даромадларини оширишга олиб келади.
2. **Инвестицияларни жалб қилиш** – тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш учун ташқи ва ички инвестициялар зарур. Шу билан бирга, янги ишлаб чиқаришлар ва хизматлар бозорига инвестициялар киритилиши ҳудуд иқтисодиётига яхшилашувлар олиб келади.
3. **Инфратузилмани ривожлантириш** – тадбиркорликнинг ривожланиши билан инфратузилмани, шу жумладан транспорт, энергетика ва ахборот-коммуникация тизимларини ривожлантиришга ёрдам беради. Бу ҳудуддаги иқтисодий фаолиятнинг самарадорлигини оширади.

Date: 27th October-2024

4. **Технологик инновациялар** – тадбиркорлар янги технологияларни жорий этиш орқали маҳаллий ишлаб чиқаришни модернизация қилиш ва мамлакатнинг рақобатбардошлигини оширишга ёрдам берадилар.

5. **Худудий иқтисодий тикланиш** – кризисга юз тутаетган ёки жуда past ривожланган худудларда тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш иқтисодий тикланишни таъминлашга ва маҳаллий аҳолининг турмуш даражасини оширишга қаратилган муҳим қадамдир.

Тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш йўллари

Тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш учун қатор чоралар кўриш керак:

✓ **Қонун ҳужжатларини яхшилаш** – тадбиркорларга қулай шарт-шароитлар яратиш учун қонунчиликни такомиллаштириш, уларга солиқ имтиёзлари ва имкониятлар бериш.

✓ **Кредитлаш тизимини ривожлантириш** – тадбиркорлар учун молиявий ресурсларнинг мавжудлигини таъминлаш, уларга қулай кредитлаш механизмларини жорий қилиш.

✓ **Таълим ва касбий кўникмаларни ошириш** – тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш учун кадрлар тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш.

✓ **Ижтимоий ва инфратузилма лойиҳаларига инвестициялар киритиш** – иқтисодий фаолиятнинг самарадорлигини ошириш учун худуддаги ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш.

Хулоса

Тадбиркорлик фаолиятининг назарий жиҳатлари ва унинг худуд иқтисодиётига таъсири муҳим аҳамиятга эга. Ушбу фаолиятни самарали ривожлантириш учун мутаносиб ва замонавий ёндашувлар, инвестициялар, инновациялар ва ёрдамчи инфратузилмаларни ривожлантириш зарур. Шундай қилиб, тадбиркорлик фаолиятининг ривожини ҳар бир худуднинг иқтисодий жиҳатдан тараққиётига қўшилган катта ҳисса ҳисобланади.

